

Asia: VN/15078/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tornion kaupunki pitää hallituksen esitysluonnosta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamiseksi lähtökohtaisesti tarpeellisena ja perusteltuna. Varautumisen, valmiuden ja yhteistyön vahvistaminen erityisesti häiriö- ja poikkeusoloissa, sekä yhteensovitus Puolustusvoimien ja Nato-yhteistyön vaatimuksiin, ovat alueellemme olennaisia. Lapin hyvinvointialue sijaitsee valtakunnan puolustuksen ja kansainvälisen turvallisuuden kannalta strategisesti merkittäväällä alueella. Tähän liittyvät varautumisvelvoitteet edellyttävät riittäviä paikallisia terveydenhuollon palveluita ja toimintavalmiuksia.

Tornion kaupunki kiinnittää kuitenkin vakavan huomion siihen, että tämä lakiesitys on vakavassa ristiriidassa jo aiemmin lausuntokierroksella olleen valtioneuvoston esityksen asetukseksi eräistä leikkauksista ja lääketieteellisistä toimenpiteistä sekä luonnoksista erikoissairaanhoidon keskittämisasiäsetuksen ja päiävystisasiäsetuksen muuttamiseksi kanssa. Kyseiset asetukset rajoittavat merkittävästi Lapin hyvinvointialueen ja erityisesti Länsi-Pohjan keskussairaalan mahdollisuuksia toteuttaa leikkauksia ja muita erikoissairaanhoidon toimenpiteitä. Asetusmuutokset kaventavat myös päiävystisasiävalmiuksia alueella.

Tämä on täysin ristiriidassa lakiesityksen 210/2024 vp:n tavoitteiden kanssa. Jos Lapin hyvinvointialueelta, ja erityisesti Länsi-Pohjan keskussairaalaalta, riisutaan kyky suorittaa leikkauksia ja ylläpitää laajaa päiävystisasiävalmiutta, alueelta viedään käytännössä mahdollisuus vastata hallituksen esityksessä asetettuihin uusiin varautumisasiätehtäviin ja turvallisasiäselvoitteisiin.

Erityisesti Länsi-Pohjan keskussairaala on maantieteellisen sijaintinsa ja infrastruktuurinsa vuoksi keskeinen toimija Lapin varautumisen ja valmiuden kannalta. Alueen sijainti kansainvälisesti merkittävän Perämerenkaaren ja Ruotsin rajan tuntumassa tekee siitä korvaamattoman toimijan myös mahdollisissa sotilaallisissa tai hybridiuhkatilanteissa. Valmiuden edellyttämät toimenpiteet ja

palvelut eivät voi nojautua yksin Oulun tai Rovaniemen keskussairaaloihin pitkien välimatkojen ja logististen haasteiden vuoksi.

Ehdotukset:

Lainsäädännön ja asetusten yhteensovittaminen: On välttämätöntä, että lakiesityksen 210/2024 vp tavoitteet varautumisesta ja valmiudesta otetaan huomioon myös asetustasolla. Asetuksia ei tule säätää tavalla, joka rajoittaa Lapin hyvinvointialueen kykyä täyttää lakisääteiset varautumistehtävät.

Länsi-Pohjan keskussairaalan erityisroolin tunnustaminen: Keskussairaalan toimintakyky on turvattava osana kansallista varautumis- ja valmiusjärjestelmää. Tämä tulee kirjata selkeästi sekä lakiin että asetuksiin.

Erillinen resursointi: Alueiden, joille kohdistuu erityisiä varautumisvelvoitteita Puolustusvoimien ja Nato-jäsenyyden kautta, tulee saada asianmukainen rahoitus ja resurssit, jotta ne voivat vastata sekä siviili- että sotilaallisen varautumisen tarpeisiin.

Tornion kaupunki esittää, että lakiesitystä ja asetuksia käsitellään kokonaisuutena siten, ettei toisaalla tehtävillä asetuspäätöksillä heikennetä sitä valmiutta ja kantokykyä, jota lailla pyritään vahvistamaan. Ilman tätä kokonaisvaltaista tarkastelua vaarana on, että esitykset jäävät keskenään ristiriitaisiksi ja käytännön valmius kyetä vastaamaan uusiin uhkiin jää alueellamme toteutumatta.

Kujala Jukka
Tornion kaupunki